

Pü-szv. üi. váll.gy-ib. (2005. 05.)

Megoldási, javítási és értékelési útmutató

Vállalkozásgazdálkodási ismeretek

90perc; 90pont

Az útmutatótól eltérő, minden szakmailag helyes választ, természetesen elfogadunk! Az I. feladaton *belül* pedig az itt javasolt részpontarányok is változtathatóak (a vizsgázó teljesítményarányaitól függően), de legfeljebb 8 pontig.

I. Megoldás

Pontsz.

1. A tényezők és főbb jellemzői

1. **Természet:** A legáltalánosabb és elsődleges termelési tényező. Főbb részei: a föld termőképessége; a földet körülvevő környezet; a föld méhének kincsei. A föld a termelés színhelye. Felhasználhatósága függ a technika fejlettségétől. Megóvásáról és helyreállításáról gondoskodni kell.

4

2. **Munka:** Elsődleges termelési tényező. Az emberi munkaerő kifejtése. A munkaerő az ember szellemi és fizikai képessége, amelyet a termelés során felhasznál. A munkaerő hozza mozgásba a vele összekapcsolt termelési tényezőt. A munkaerő áru, piaca van, vásárolható; ára (ellenértéke) a munkabér.

4

3. **Tőke:** Másodlagos (termelt) termelési tényező. Megjelenik pénz (értékpapír, követelés, stb.) –és reálalakban, mint tőkejavak (épületek, gépek, stb.). ezek a tőkeelemek a termelési eszközök. A tőke egyfelől a nyereség felhalmozása révén keletkezik, másfelől a nyereség forrása.

4

4. **Vállalkozás:** Menedzseri értelemben termelési tényező. Feladata az összes termelési tényező megszervezése, ésszerű kombinációban való felhasználásnak biztosítása.

4

5. **Információ:** A modern kor termelési tényezője. Áramlása korukban igen gyors. Az elektronikus eszközök fejlődése információ-robbanást okozott. A megbízható (pontos, elegendő és jó összetételű) információ megszerzése költséges, de nagy gazdasági előny forrása.

4

Σ 20

- 1/a. Többféle értelmes válasz lehetséges; itt az útmutatóban felesleges, akár csak példákat is hozni.

Az értékeléshez: Minden kapcsolat 2-3 mondatos értelmes ismertetéséért 2-3 pontot adhatunk, szakmai értékétől függően.

Σ 10

2. Többféle megoldás lehetséges. Bármely értelmes csoportosítás alapján ismertetett hármát-négyet **az ismertetés szakmai értéke szerint** pontozzuk. Itt csak **példaként** említünk 3 féle rendező elv szerinti fajtát, kifejtés nélkül:

A) **Kialakításuk** szerint. a) tervezői; b) vállalkozói; c) adaptív. 3+4+3

B) **Versenybeli szerepük szerint:** a) költségvezető; b) megkülönböztető; c) koncentráló; (a) fókuszú vagy b) fókuszú vagy 3+3+4

C) **Nemzetközi vállalatok világgazdasági szerepe (versenye)** szerint: a) magas technikai-műszaki színvonalra épített; b) átlagos technikai színvonalra épülő; c) korszerű vezetési, szervezési rendszerekre épített; d) erőforrások árkülönböztetere épülő stratégiák. vagy 2+2+3+3

Értékelés: Bármelyikről 2-3 mondatnyi értelmes, lényeges megállapításért fajtánként adhatunk 2-3, esetleg 4 pontot. A stratégia csak megnevezéséért, ismertetés nélkül 1-1 pontot adhatunk. (De csak felsorolásokért minden ismertetés nélkül, bárhányat is említ a vizsgáló, maximum 5 pontot adhatunk.) Ha különböző rendező elvek szerinti típusokat keveri a jelölt, de az egyes fajtákat szakmailag jól ismerteti, akkor 1-2 pontot vonjunk le.

II. Megoldás	Feladat sorszámai:	1.	2.	3.	4.	5.
	Megoldás betűjelei:	B	A	D	E	C

Értékelés: Csak egyértelmű jelölés fogadható el!

(5x2) Σ 10

III. Megoldás

1. Az **árbevétel** sok egységár eladott mennyiséggel való szorzatának összesített ára, míg az egységár egy termékre vonatkozik.
2. A belőlük készült **termékhez való viszonyuk** szerint különböznek. Az alapanyag a termék fő jellegét, minőségét meghatározza, a segédanyag ehhez képest alárendelt szerepű, ha meg is határozza valamely **résztulajdonságát** a terméknek.

3. Különbségük az **amortizáció**: a bruttó profit tartalmazza az amortizációt a nettó profiton felül; a nettó profit nem tartalmazza azt.
4. Az **időbér szélesebb körű** fogalom, az egyik alapvető bérforma. Ennek csak egyik, ám **fontos formája az órabér**.
5. Különbségük a **pótló** beruházás. Ez és a nettó beruházás együtt alkotja a bruttó beruházást.

Értékelés: A csak fogalommeghatározásért, ha hibátlan is, de a különbségre nincs semmi direkt utalás, akkor egy pontnál többet ne adjunk fogalompáronként.

(5x3) Σ 15

IV. Megoldás

1. **I** A részvénytársaság a részvényesektől elkülönült, önálló szervezet és ő, mint vállalat a tulajdonos. A részvényesek tulajdona a részvény és ez osztalékrészesedést, szavazati jogot, stb. biztosít, de nem tulajdonjogot.
2. **H** A különbség: az üzleti eredmény. Ez csak akkor nyereség, ha pozitív előjelű, vagyis ha az árbevétel nagyobb a költségnél. Ha azonban a költség nagyobb az árbevételnél, akkor a különbség negatív előjelű, ez pedig veszteség.
3. **H** A kiszolgálás színvonalát a kiszolgálási időn kívül a **rendelkezésre állás** és a **kiszolgálás minősége** is meghatározza. Ha ez utóbbiak együttes javulása túlkompenzálja az előbbi negatív hatást, akkor a kiszolgálás színvonala emelkedik.
4. **I** Az igényesség csökkenése egységnyi forgalom kevesebb forgóeszköz lebonyolítását jelenti; ez a forgási idő csökkenésével jár, azaz időegység alatt több forgást végez a forgóeszköz, ez pedig a fordulatszám növekedését jelenti.
5. **I** Nem csak a vállalat egészét érinti, hanem a vállalaton kívülre is kiterjed. Bomlasztja a vállalat külső kapcsolatait (pl. bankokkal, vevőkkel, szállítókkal, stb. is).

Értékelés: A helyes választás hibátlan indoklással kérdésenként 3 pont. Részben helyes, vagy nem jó indoklásért – az indoklás értékétől, illetve hibájától függően – 1 vagy 2 pont.

Rossz választás bármilyen indoklással és indoklás nélkül bármilyen választás = 0 pont.

(5x3) Σ 15

V. Megoldás

A szerszám gép

üzemelési évei	elszámolt értékcsökkenésének			nettó értéke az év utolsó napján (e Ft)
	összege (e Ft)	leírási kulcsa (%)	göngyölített összege	
1.	24 000 000	40 %	24 000 000	36 000 000
2.	18 000 000	30 %	42 000 000	18 000 000
3.	12 000 000	20 %	54 000 000	6 000 000
4.	6 000 000	10 %	6 000 000	0
Összesen:	60 000 000	100 %	-	-

2

2

1

1

1

Mellékszámítások (e nélkül a helyes adatok sem fogadhatók el)

$$\frac{60\,000\,000}{1+2+3+4} = 6\,000\,000 \times 4 = 24\,000\,000 \text{ (1. év écs.-e.)}$$

$$\begin{array}{rcl} x3 & = & 18 \dots & 2. - \text{ II} - \\ x2 & = & 12 \dots & 3. - \text{ II} - \\ x1 & = & 6 \dots & 4. - \text{ II} - \\ \hline & & 60 & \end{array}$$

3
Σ 10

Az V. feladattípus pontszáma:

10 p.

Értékelés: A részpontarányok egyértelmű eligazodást jelentenek. Számolási hibákért a szokásos egy pont levonás jár hibánként, de ugyanazon hiba ismétléseért a levonandó pontszám nem növekszik.

0

Irodalom, tananyag:

- Dr. Jelen Tibor és szerzőtársai: Vállalkozások gazdálkodása. Nemzeti TK. 1999.
- Dr. Roóz József: Vállalkozások gazdaságtana. Perfekt 311/2003 és Perfekt 313/2005
- Dr. Bedő Gy. – Dr. Varga S.: Vállalkozásgazdálkodási ismeretek. Perfekt 313/1998
- Dr. Bedő Gy.: Feladattár a vállalkozások gazdaságtanához. Perfekt 311-F/1998.